

Dysorthografie

1. Algemene uitleg

Dysorthografie is een **leerstoornis** die zich kenmerkt door **moeite** met het **correct spellen** en het **toepassen van spellingsregels**. Het is een vorm van dyslexie, maar het probleem ligt specifiek bij het spellen, niet bij het lezen. Personen met dysorthografie hebben vaak **moeite met het onthouden** van **woordbeelden**, het **integreren** van **spellingsregels** en het **toepassen** van deze **regels** op nieuwe woorden.

1.1. Oorzaken

De exacte oorzaak van dysorthografie is onbekend, maar er zijn aanwijzingen voor een rol van erfelijkheid en afwijkingen in het taalgebied van de hersenen.

Vermoedelijk wordt bij dergelijke taalstoornissen het hersengebied waar klanken aan letters worden gekoppeld, moeilijk bereikt. Hierdoor hebben kinderen met dysorthografie moeite met schrijven.

1.2. Diagnostiek

Er bestaan geen specifieke testen om kinderen op dysorthografie te onderzoeken. Wel wordt er logopedisch onderzoek verricht.

Om een diagnose te stellen, moet echter nog aan een aantal andere criteria worden voldaan. Er moet onder andere vastgesteld worden dat ondanks intensieve hulp en begeleiding nog steeds een achterstand blijft bestaan.

De diagnose wordt meestal pas na een jaar therapie gesteld, in samenspraak met de andere partijen (school, CLB) die het kind begeleiden.

1.3. Aanpak en omgaan met dysorthografie

De aanpak van dysorthografie bestaat uit het geven van informatie en oefeningen.

Inzicht in het probleem verschaffen is ook belangrijk. Zo leert het kind de eigen sterktes en zwaktes kennen. Dat is cruciaal om het zelfvertrouwen niet te verliezen. Het verlaagt daarnaast de stress en maakt opnieuw ruimte vrij om plezier bij het schrijven te ervaren.

2. Mogelijke kenmerken¹

2.1. Mogelijke positieve kenmerken

- Een sterk ontwikkeld visueel of ruimtelijk inzicht
- Denken vaak "out of the box" en benaderen problemen op een originele manier
- Compenseren schriftelijke moeilijkheden vaak met een sterke mondelinge uitdrukkingsvaardigheid
- Goede vertellers of sprekers, vooral als ze zich op hun gemak voelen
- Richtten ze zich vaak op het overzicht en de inhoud
- Door hun eigen moeilijkheden ontwikkelen ze vaak meer inlevingsvermogen voor anderen die het moeilijk hebben
- Ze leren vaak liever via doen dan via lezen of schrijven
- ...

2.2. Mogelijke uitdagingen

- Spellingmoeilijkheden: moeite met foutloos schrijven, inclusief letters verwisselen, letters toevoegen/weglaten, en moeite met spellingregels
- Moeilijkheden met klankonderscheiding: maken van fouten bij woorden die bijna hetzelfde klinken (bv. pijl-peil, deur-duur)
- Problemen met woordbeelden en geheugen: moeite met onthouden van woordbeelden en moeite met het automatiseren van spellingsregels
- Problemen met fonetisch schrijven: schrijven zoals ze klinken, wat leidt tot onjuiste spelling (bv. "eetwie" in plaats van "etui")
- Langzaam schrijven: spelling zorgt voor vertraging in het schrijven
- Moedeloosheid en gefrustreerdheid: dysorthografie kan leiden tot een negatieve invloed op het zelfvertrouwen en motivatie
- ...

3. Enkele tips voor in de klas

- Probeer geduldig te zijn en begrip op te brengen
- Wees altijd positief naar de leerling toe en blijf in hem/haar geloven
- Probeer dezelfde werkwijze door te trekken om verwarring te voorkomen
- Zorg dat de agenda en cursus online staat. Door de slordige schrijfstijl is die vaak onoverzichtelijk en kunnen er snel fouten of misverstanden optreden
- ...

¹ Het is belangrijk te weten dat deze kenmerken van persoon tot persoon kunnen verschillen en niet altijd in dezelfde mate voorkomen.

4. Mogelijke REDICODI's

Leerlingen noteren een afgesproken symbool op hun blad.
Onvoorbereid luidop voorlezen en oefeningen aan het bord maken moet de leerling niet doen.
Tijdens de les, het studeren en bij het maken van taken, toetsen en examens werkt de leerling digitaal en/of met voorleessoftware (SprintPlus).
Leesexamens of leestoetsen worden op voorhand doorgenomen op school, op een afgesproken moment.
Boeken worden auditief aangeboden via luisterpuntbibliotheek.be of er wordt een boek van een lagere moeilijkheidsgraad voorzien.
Een toets of een examen wordt mondeling verduidelijkt door de leerling.
Extra tijd voor examen en toetsen wordt voorzien.
Examens worden afgelegd in een stille ruimte.
Leerling gebruikt tijdens een toets/examen een moeilijke woordenlijst/lijst met vaktermen.
Spellingfouten, taalfouten en (over)schrijffouten worden in alle vakken niet meegerekend.
Enkel de basiskennis wordt getest.
Er worden minder oefeningen of meer tijd voorzien om oefeningen te maken.
Specifieke hulpmiddelen worden voorzien tijdens de les, bij het studeren en tijdens het maken van toetsen en examens: - Stappenplan - Kleurcodes - Picto's - Schema's - Tekeningen - Google afbeeldingen -
Er wordt een 2 ^{de} kans voorzien bij een taak en een toets.
De leerling wordt vrijgesteld voor
De leerling krijgt bijles voor
Andere....

5. Interessante websites, boeken, organisaties, ...

Websites

- <https://www.vvl.be/zorgverlener/dyslexie-dysorthografie-dyscalculie>

Boeken

- Cuyvers L. (2009) *Therapie bij dyslexie en dysorthografie*.
- Horeweg A. (2021). *Handboek gedrag op school*.

Organisaties

DyslexieCentrum Vlaanderen	• Wat ze doen: Specialistische diagnostiek en begeleiding voor leerlingen met lees- en spellingproblemen, waaronder dysorthografie • Aanbod: Individuele begeleiding, diagnostisch onderzoek, advies aan scholen en ouders • Locatie: Verschillende vestigingen in Vlaanderen • Website: https://www.dyslexiecentrum.be
Centrum voor Leer- en Taalproblemen (CLT)	• Wat ze doen: Diagnose en behandeling van leer- en taalproblemen, waaronder dysorthografie • Aanbod: Logopedie, psychologisch onderzoek, begeleiding op maat • Locatie: Verschillende centra in Vlaanderen • Website: https://www.clt.be
Vlaamse Vereniging voor Dyslexie (VVD)	• Wat ze doen: Belangenbehartiging en informatievoorziening over dyslexie en aanverwante leerstoornissen. • Aanbod: Informatie voor ouders en professionals, organisatie van evenementen en lezingen. • Website: https://www.vlaamseverenigingvoordyslexie.be